بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ޝީޓުގެ ޚުލާސާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/237

- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

  * ނަން: ޢަބްދުﷲ އާސިފް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ. ސަނޫރީ /ކ. މާލެ
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A010087
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ. ސަނޫރީ /ކ. މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:

  * ނަން: މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް / ކ. މާލެ
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް / ކ. މާލެ
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:

- ރަޖިސްޓަރީ ތާރީޚް: 12 ޖުމާދަލްއޫލާ 1439 / 25 ޖަނަވަރީ 2018
  * ނިމުނު ތާރީޚް: 25 ރަމަޟާން 1440 / 30 މޭ 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރު
- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 15-01-2018
  * ނިމުނު ތާރީޚް: 16-01-2018
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް

(ޚުލާސާ)

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ސ. [illegible] / ސ. [illegible]، ޢަބްދުﷲ އާސިފްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކޮށްދިނުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ދިވެހި ދައުލަތް) އެވެ.

● ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1) އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 236/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކޯޓުން [illegible] ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ކޯޓުން އެހެންގޮތަކަށް އެންގެވުމާއި ހަމައަށް، ޢަބްދުﷲ އާސިފްގެ ބޭންކް އެކައުންޓްތަކާއި، އެ ފަރާތުގެ [illegible] ކުންފުނިތަކުގެ ބޭންކް [illegible] ހުއްޓުވުމަށާއި، [illegible] ހުއްޓުވުމަށާއި، ކުންފުނިތަކުގެ [illegible] ބަދަލުކުރުން ހުއްޓުވުމަށް، ވަގުތީ އަމުރު [illegible] ފަރާތުގެ ނަމުގައި ހުރި [illegible] ނެރުއްވި އަމުރެއްކަމާއި،

އެ ޙުކުމުގައިވަނީ "މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހުއްޖަތްތަކަށް ވަޒަންކުރާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ އެކައުންޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކުތަކުގެ ފައިސާ ޖަމާކުރެވިފައިވާކަމާއި، އަދި މި ޗެކުތަކުގައިވާ ފައިސާއަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާތަކަކީ [illegible]، މި ފައިސާ ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރެވިފައިވާކަމާއި، މި [illegible] (Fumus boni juris) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ރާޝިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

2) ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު، އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ކާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ކ. މާލެ / ހ. ސްނޫކީ، އަބްދުﷲ އާސިމްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން، 06 (ހައެއް) ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމި ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ކާނޫނީ ގޮތުން ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ އަސާސީ ޙައްޤެއް ނޫނީ ކާނޫނީ ޙައްޤެއް ވުޖޫދުގެ [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/21 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ވަގުތީ އަމުރު [illegible] ވަގުތީ އަމުރަށް [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ [illegible] ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/21 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] "[illegible]

ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ޤާނޫނީ ގޮތުން [illegible] [illegible] ބެއްލެވުމެއްނެތި، ސިވިލް ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ހަތަރުވަނަ ތުހުމަތަކީ، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކާނުލައި، ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއް ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި، 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ޅ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ފަސްވަނަ ތުހުމަތަކީ، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މަސްލަހަތަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމެއްނެތި ބޭންކް އެކައުންޓްތައް ފްރީޒް ކުރުމުގެ އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 68 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ވަގުތީ އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ހަވަނަ ތުހުމަތަކީ، ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ހޯދާފައިވާ ހެކިތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއް ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

3) މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމަށްފަހު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01

ވަކީލު އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކާނުލައި، ވަކީލު އަމުރުކުރުން ގޮތުން ނިންމާފައިވަނީ ބަދަލު އަބްދުﷲ ހާސިބުގެ ފަރާތުން ހާޒިރުކޮށްފައިވާތީއާއި،

އެއްވެސް ހާލަތެއްގެ މައްޗަށް ބުނެވޭ ކުރެވޭ ތުހުމަތު، އެހެން ބުނެވޭ ކުރެވުނު ކަންތައްތަކެއްގެ ބަދަލުގައި ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުގެ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ދިނުމަށް ފުރުޞަތު ނުދީ ޖިނާއީ ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ޙާލަތުގައި، އަމާޒުކުރެވިފައިވާ ތުހުމަތު އަދި ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ދިޔަ ކުރިމަތިލާ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ވަކީލުންގެ ބަދަލުގައި ނިންމުމަށްޓަކައި ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ޚިދުމަތް ނެތި ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދެވުނު ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ނިންމާފައިވާ ހުކުމެއް ކަމުން، އެ ހުކުމަކީ ބާޠިލު ހުކުމެއްކަމަށް ބަލަން ޖެހޭނެ ކަމަށް، ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ކުރިއަށްގެންދެވުނު ޝަރީޢަތަކީ ޢަދުލުވެރި ޝަރީޢަތެއް ނޫންކަމަށް، އަދި އޭގެ، އެހެންކަމުން މިފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި ތަޙުޤީޤުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/119 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދައިން،

އެހެންކަމުން، ކޯޓުން ކުރިއަށްގެންދާ ޝަރީޢަތާ ގުޅޭގޮތުން އިޖުރާއާތު ނުހިންގާ، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މިފަދަ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި، އެ ޤަޟިއްޔާ ބައްލަވާ ޙާކިމް، ނިޔާވެރިކަން އަދާކުރެއްވުމުގައި ހުރި އަސާސީ ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދިނުމަކީ، ޤާނޫނީގޮތުން މަސައްކަތް ކުރުމުގައި އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ ޚިލާފަށް ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންގޮސްފައިވާ ކަމެއް ކަމުގައި ބަލަން ޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 ގެ ޝަރީޢަތުގައި

ކުރިއަށްގެންދިޔަ ވަކީލު އަމުރުކުރެއްވުމުގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ދިނުމަކީ، ވަކީލު އަމުރުކުރެއްވުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ތަޙުޤީޤުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ޢާއްދު ކުރެވިފައިވާ ކަމެއް ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ "ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއާއި، ވަކީލު އަމުރުކުރުން އަދި ހާޒިރުކޮށް އެހެން ކަމުގެ ކުރިން ކުރެވޭ

ނުވަތަ ހައިޘިއްޔަތު ޤާނޫނީގޮތުން ލިބިގެންވާ ފަރާތަކަށްވުމާއި، އަދި ވަކީލު އަދުލު ނުފުދުމަކާއި ނުވާ އަނބުރާ މައުޟޫޢީ ދަށުވާ ވަކާލާތުގެ ހިނގައިދާނަމަ ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކާތަކުން ރައްކާތެރިވުމާއި، ހިމާޔަތްކުރުމާއި، ވަކާލާތު ބާތިލްކުރަން ސަބަބުތަކުގެ އިތުރުން، ސަރުކާރު ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ވަކިން ވަކީލު އަދުލުން ނުވަތަ ވަކީލު ހިފެހެއްޓުމުގެ އެދުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިދޭ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަން، ވަކީލު އަދުލުން ނުވަތަ ވަކީލު ހިފެހެއްޓުމުގެ ނަޒަރިއްޔާ، ބުނާ ކުރާނީ، އެއްޗެއްގެ މަސްލަހަތު ބޭނުން ނުވާ ހިނގައިދާނަމަ، ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ހިފެހެއްޓި ވަކާލާތުގެ އެއްގޮތަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ ދަރުމަވަންތަ ދެން ނުވަތަ ހަމައެކަނި ބަޔަކުގެ ހައްޤުގެ ސަބަބުން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ނުވަތަ ދަރުމަވަންތަ ދެން ނުވަތަ ހަމައެކަނި ކޯޓުގެ ބާރު ނިޔާޔަކުން ދެވޭ ނުވަތަ އެދުރުވެފައިވާ ނުވަތަ ހަމައެކަނި އަޑުއަހާ ނިޔާނިޔާ ދެމެހެއްޓުމަށް ވަކާލާތުގެ ބެލެހެއްޓުމަށް އިތުރު ހުކުމްކުރުމަށް އަދުލު ބާރުގެ ކޯޓު ކޯޓަށް ލިބިދޭނެ ކަމަށާއި "ޝަރީޢަތް ކުރިމަތިން ވަކިން ހުއްޖަތާ ގޮތެއްނެތް" 6 ގެ 295 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ އެގޮތުން އެންގުމާއި، މިގޮތުން ކޯޓަށް ލިބިދޭ ބާރު ބަޔާންކުރުމުގައި އެ މަސައްކަތުގެ ވަކަލާތުގެ ކަނޑައެޅުމާއި، ޖާބުމާއި، ބާވަތްމާއި، ހާލަތްމާއި، މަސައްކަތުގައި ވަކީލު އަދުލުން އެދި ހުކުމްކުރުމަށް ހުކުމްކުރުމުގެ މައުލޫމާތު ބެލުމުގައި ވަކީލު އަދުލުން ނުވަތަ ވަކީލު ހިފެހެއްޓުމުގެ އެ މަސައްކަތު ބާރު ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތަކެއް (discretionary) ބާރެއްކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/132 ޤަޟިއްޔާގައި އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ފިނޭންޝަލް ކައުންސިލް، އިސްލާމިކް ބޭންކު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01

ވީމާ އަދުލުން ބަލާއިރު، އެ އަދުލު ނުހުއްޓި މަސައްކަތު ސަބަބުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 236/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ބޭނުން ކުރިއަށް ދަރުމަވަންތަ އަނބުރާ ފޮނުވުމަށް ހުކުމްކުރުމަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ބަރަޙްނަލްނިވާއި، އެ މަސައްކަތުގައި ވަކީލު އަދުލުން އެދިގެންވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖުޑިޝަލް (ދަރުމަވަނ) އަދި ޤާނޫނީ ކަރާއްޔާ ފިނޭންޝަލް މަސްޝޫރާ ހަރުދަނާ އަދި ޤާނޫނީ މަޝްވަރާގެ ޢުލޫމުގެ އިދާރާއާ ޤާނޫނުގެ ބޭރުވެރިއާއި ޤާނޫނީ ގޮތުގައިވާކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ބަޔާންކުރަމުންދާކަން އެނގޭކަމާއި،

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު އެ މައްސަލައަކީ ނިސްބަތްވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 236/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާއިން ހިނގަމުންދާ މައްސަލައިގެ އއ. މަތިވެރި ފިނޮޅު ޗެރިސްތު ރިޒޯޓްގެ ގޮތުގައި ކުއްޔަށްދޫކުރުމަށް 50 (ފަންސާސް) އަހަރަށް ކުއްޔަށް ހިފުމަށްޓަކައި އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރެވަލް ކޮންސަލްޓަންޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (އައި.ޓީ.ސީ) ގެ ފަރާތުން އަހަރުގެ ނެޓް ލީސް 'އެކުއަރ' ކުރުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ޖުމުލަ ލީސް އެކުއިޒިޝަން ކޮސްޓްގެ $1,300,000 (އެއް މިލިއަން ތިންލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ޕްރީމިއަމް ބައެއް ދައްކަމުން ދައްކަންޖެހޭކަމާއި، އައި.ޓީ.ސީގެ ފަރާތުން ދޭނީ $300,000 (ތިންލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ޗެކާއި $100,000 (އެއްލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ޗެކު އެމް.އެމް.ޑީ.އައި.އެސް އާ ހަވާލުކޮށްފައިވާކަން، އެ ފައިސާ ވަގުތީ އަމުރު ނައްތާލުމާ ފަރާތުގެ ބޭނުމަށް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރުމަށްފަހު، އެ ފައިސާއަކީ ދައްކަމުން ދިޔަ ޕްރީމިއަމްގެ ފައިސާއެއްކަމަށްވާތީ، އެ 2 (ދޭއް) ބިޑުގެ ޖުމުލަ ފައިސާކަމަށްވާ $400,000 (ހަތަރުލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކަމުން އަނބުރާ ދިނުމަށް އަބްދުﷲ އާސިފްގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމާއި، ލީސް އެގްރީމަންޓް ކޮށްފައި ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމުގެ ކަރުދާސް ކުރަހައިގެންނުވާ ބޭނުންވާތީ، ފަރާތް އެކަމަށް ނުލައި އިނގޭނަމަ ކޯޓުގެ ބަލައިން ކުއްލިއަކަށް ފަރާތުން ދަރަޖައިގެ މައްސަލައަކަށްވާތީ، އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމުން އެމް.އެމް.ޑީ.އައި.އެސް އަށް ބަދަލުކުރެވި ލީސް ކަރުދާސްތަކުގެ ފަރާތެއްގެ އެގްރީމަންޓް ބަހައްޓައި އިންވެސްޓް ކުރާކަށް ކުރިއަށްގެންދާ ކަރުދާސްތައް ބަލާއިރު ވަނީ ލީސް އެގްރީމަންޓް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އެކަމަށް ފަރާތްތައް ގެނެސްފައިވާ އެމް.އެމް.ޑީ.އައި.އެސް އިން މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމުން ފައިސާދޭން ލިޔުންތަކުން ފެންނަކަމަށްވާތީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ފަރާތެއް) ގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާކަމާއި، އެނގެނީތީވެސް، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު ނެރުނީނަމަ އެދި ހުށަހެޅުއްވީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ދެވަނަ ފަރާތް) އަށް އެކަމަށް އަމުރުކުރަން އެދުމުގެ "ސިޔާދު" (capacity) ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު ގާނޫނީގޮތުން ލިބިގެން ހުރިކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެކަމާއި، އަދި ވަގުތީ އަމުރެއް އޮތް ހުރިހާކަމެއް ހުށަހެޅުމާއި ގާނޫނީ ތަރުތީބެއް ނުވަތަ ހަމަތަކެއް ކަނޑައެޅި ގާނޫނީ މަބްދައެއް އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަށް ދޭހަ ޤަރާރާއި ޤާނޫނީ ގޮތްތަކަށް ގެނެސްދޭން ފަހަރެއްކަމަށްވާތީއާއި،

މި މައްސަލާގައި އަމުރު ނެރުނުއިރުގައި ދައުލަތުން ލިބިދާނެކަމަށް އެ ފަރާތުން ބުނާ ގެއްލުމަކީ، އެ ގެއްލުމުގެ ދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދެއްކަން އެނގެންނެތްކަމާއި، އަދި މައްސަލައިގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު ސާބިތުވެފައިވާން ނިމޭ ގޮތަކަށް، ވަގުތީ އަމުރު ނެރުއްވުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުން ލިބިދާނެކަމަށް ބުނާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު، އެ ބަދަލު ދޭންޖެހިއްޖެ ހުކުމެއްގައި ދިނުމުގެ ސާބިތުކަން އެ އަމުރު ނެރުމަށް ދެކޭ ހާލު އަބްދުﷲ ޢާސިފުގެ ބަޔާނުގައި ހުރި ދިނުމަކަށް ސަލާމަތްވުން ބަލަހައްޓަމުންދާކަމަށް ވެފައިވާތީއާއި، ނަމަވެސް މި މައްސަލާގައި އަބްދުﷲ ޢާސިފުގެ އެކައުންޓުތަކުން [illegible]، އަބްދުﷲ ޢާސިފުގެ ހިއްސާ އެކައުންޓުތަކަށް ޖަމާކުރެވިފައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ ހިއްސާ އެއްކޮށް ފާހަގަކޮށް މި ނުވަތަ ވިއްކުމާއި މުޢާމަލާތްކުރުމުން އަބްދުﷲ ޢާސިފްއަށް އެނގިގެން އަމުރުކުރައްވާފައިން، ވަގުތީ އަމުރު ނެރުއްވުމަކީ އުޅޭ ކަމަކުން ބަހައްޓަމުންނެގޮތްކަން މި މައްސަލާގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/71 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ އުސޫލުން ބަލާއިރު، ވަގުތީ އަމުރަކީ އަދި ހުކުމަކާ މައްސަލަތަކުގައި އެ އަމުރު ނެރުއްވުމަކީ، އެ އަމުރަށް އުފުލުން ފަރާތަށް ދިމާވާން ގެއްލުމުގެ ބޮޑުވާ ފަދައިން، އެ އަމުރު ނެރުމުގެ ސަބަބުން އަނެއް ފަރާތަށް ދިމާވާން ގެއްލުމުކަންތޯ ސަލާމަތްވުން ބޮޑުކަމުގައިވާނަމަކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީއާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 236/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީ (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާކުރުމުގައި ފައިސާއަކީ ދައުލަތުގެ މިލްކަށް ފައިސާއެއްކަމުގައި، މި ފައިސާ އަނބުރާ ވިޔަފާރިގައި ހިސާބުތަކުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ ފައިސާ ބަލައިނުގަނެވޭނެކަމަށް، ދިމާވާއިރު ހުށަހަޅަ ކޮށްދިނުން ސަލާމަތްވާން ސަރުކާރުގެ ޙައްޤުވާނޭ ނުވާކަމަށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 236/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން އަބްދުﷲ ޢާސިފުގެ އެކައުންޓުތަކުގައި ހުރި ހިއްސާ އެކައުންޓުތަކުން ކުންފުނިތަކުގައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ ހިއްސާ އެއްކޮށް ފާހަގަކޮށް މި ނުވަތަ ވިއްކުމާއި މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ އެންގުމުގެ އަމުރު ކޮށްފައިވުމުން، ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ މައްސަލައަކަށް ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/71 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލު ތަޠުބީޤުކުރެވޭނެ، މި މައްސަލާގައި ވަގުތީ އަމުރު ނެރުނުއިރު، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީ (ދައުލަތް) އަށް ލިބޭ ގެއްލުމަށް ވުރެ ބޮޑު

އަމުރު ނުކުމުން އަބްދުﷲ ޢާސިމްއަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތްކަން ފާހަގަކުރެވޭތީއާއި، އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ، އެ އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ފުރިހަމައަށް ރިޢާޔަތް ކުރެވިގެންނޫންކަން އެނގޭކަމެވެ.

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން، މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ނުވާތީ އެއަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމާއެކު، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B2-CR2/VA/2018/01 ވަގުތީ އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ނުވާތީ އެ އަމުރު ބާޠިލްކޮށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ޙުކުމްކުރީމެވެ.